

*

Het ongewoon warme weer had me naar buiten gejaagd, maar ik wist niet goed waar ik heen moest gaan. In het dichtbevolkte Amsterdam, waar iedereen altijd precies hetzelfde wil doen op hetzelfde moment, is het snel te vol. Dat was altijd al zo, maar nu komt daar nog een extra portie doem bij in de vorm van ziekte, dood en bestraffende toespraken van politici. Naar het Westerpark was geen goed idee, want dat zou er nu waarschijnlijk uitzien als een festivalterrein. Ik heb niets tegen festivals en zou er zelfs veel voor overhebben er weer eentje te bezoeken; meedeinen op de muziek met vrienden en een koel drankje... Maar dit was geen festival, alleen een druk park vol jonge mensen die na maanden eenzame opsluiting heel dicht bij elkaar wilden zijn, wilden schreeuwen en dansen. Als kalveren die voor het eerst de wei in mogen.

Daarom koos ik een minder drukke route, langs de Haarlemmerweg in de richting van Geuzenveld.

Ik was nog niet lang onderweg toen ik een begraafplaats passeerde. Hier had ik een jaar of twintig geleden een begrafenis bijgewoond van Pim, mijn eerste echte dode vriend. Even kijken of hij er nog ligt, dacht ik. De plechtigheid herinnerde ik me nog goed, maar dankzij mijn gebrekkige gevoel voor richting had ik geen idee waar hij precies lag. Omdat ik toch niets te doen had besloot ik hem te gaan zoeken.

Het geluid van het langsrazende verkeer en het gedempte geschreeuw van uitgelaten mensen, die zo te horen al 's middags waren begonnen met drinken en het inademen van lachgas, waren niet ver weg. Toch was

het weldadig stil op de begraafplaats. Ik vond rust in het gekwetter van normale vogels en het gehamer van een specht.

In een van de eerste percelen zat een ouder stel op hun knieën een graf te verfraaien.

‘Als ik er eentje betrap, schop ik hem zo zijn graf in,’ mopperde de vrouw, met authentieke Amsterdamse tongval. Er was waarschijnlijk sprake van ontvreemding van een plant of ornament.

Ik liep door en bekeek de graven. Sommige hadden het formaat van een riant tweepersoonsbed, de stenen waren gehouwen uit kostbare natuursteen en geflankeerd door beelden die steigerende paarden of huilende maagden voorstelden. Op andere graven lag slechts een marmeren tegel van de bouwmarkt met een tekst in plakletters, of een geplastificeerde foto.

Deze begraafplaats bestaat sinds 1897 (las ik later) en er liggen nog een heleboel mooie oude stenen, maar de commercie heeft er haar sporen achtergelaten. Zo prijkt het logo van een uitvaartonderneming op het hek en is het voormalige ontvangstgebouw (een statig pand) verbouwd tot luxueuze horecagelegenheid met royaal terras, hotelkamers (lekker eng overnachten op een begraafplaats) en een ruimte die op sommige dagen dienstdoet als aula voor uitvaarten en waar op andere dagen, zo stelde ik me voor, vrolijke bedrijfsfeesten zullen plaatsvinden.

Ik liep verder langs de stenen en las de grafteksten. Soms raakte ik ontroerd; op een veldje met kinderen bijvoorbeeld, of bij een zerk van een vrouw waarop haar echtgenoot ‘hier ligt mijn geluk’ had laten zetten. Van andere moest ik glimlachen; als er bijvoorbeeld

‘proost’ stond, of ‘de kermis was zijn leven’, met daar-
onder een afbeelding van een botsautootje. Lief vond
ik het als de familie duidelijk nog vaak langskwam, als
er een brandend kaarsje stond en een gezellig bank-
je. Er lagen ook wat bekende Amsterdamse onderwe-
reldfiguren, dat had mijn overleden vriend, die in zijn
jeugd verslaafd was geweest en ook af en toe iets pikte
(voornamelijk fietsen), interessant gevonden. Later was
hij afgekickt en een bourgondische levensgenieter ge-
worden, maar de drugs hadden zijn lichaam al onher-
stelbaar vernield.

Drie jonge vrouwen stonden voor een goed onder-
houden plot. Er was consternatie, waarbij met stemver-
heffing werd gesproken. Fluisteren op begraafplaatsen
is kennelijk iets van vroeger.

‘Wie steelt er nou een pot van een graf?’ riep er een
boos.

Daarna keken ze alle drie naar mij. Ik was de enige
andere aanwezige en ik liep langzaam, zoekend langs
de graven. Ik was de verdachte en hoewel ik onschuldig
was maakte ik me snel uit de voeten. Pim zou ik later
nog wel eens opzoeken, die hoefde nergens heen.

*

Dit jaar had ik, zoals elk jaar, in oktober naar Spanje
willen gaan. In het naseizoen is het daar niet zo heet als
in de zomer, maar wel lekker zonnig, de zee is warm, en
het is rustiger dan tijdens schoolvakanties. Helaas gold
voor Spanje in die periode code oranje.

‘Joh, kom gewoon langs,’ zei mijn moeder, die al
sinds half september met mijn vader in Spanje verbleef.

Mijn ouders (zesenzeventig en eenentachtig jaar oud) deden vrij nonchalant over de gevaren van het virus. Als ik ze daarop aansprak zeiden ze zoiets als ‘nou, als we doodgaan aan covid, dan worden we tenminste niet dement’. Hoewel daar geen speld tussen te krijgen was, stemde het me ook niet vrolijk. Ik bekeek wat mijn reisverzekering zou doen als ik in het ziekenhuis zou belanden met covid in een land met code oranje, deze bleek niet uit te keren. De ziektekostenverzekering wel, maar het zou kunnen dat de kosten hoger uitvallen dan in Nederland. Dan moet je het verschil zelf bijleggen en daar had ik geen geld voor. Toch overwoog ik het nog een tijdje, wanhopig het internet afzoekend naar mogelijkheden. Terwijl de kroegen hier weer dicht waren, stuurde mijn moeder me foto’s waarop ze met vrienden op een terras aan zee vrolijk naar me proostte. Ik zag groen van jaloezie.

Als ik een voorbeschouwing had kunnen geven over de lockdown, had ik gezegd dat ik vermoedelijk mijn stamcafé het meest zou missen en vakantie een beetje. Maar het bleek andersom te zijn. Terwijl ik mijn kroegvrienden nog een voor een op stoepjes kon treffen, weliswaar met een kartonnen beker vol koffie in plaats van een stevig glas koud bier, kon ik niets met mijn liefde voor de warme heldere Middellandse Zee, vette tapas en het goudgele strijklicht. Ja, ik weet dat ik dramatisch doe en dat er ergere dingen zijn die je kunnen overkomen tijdens een pandemie, maar ik had liefdesverdriet over mijn gemiste vakantie.

Het is mij zelf niet helemaal duidelijk waarom ik zo veel houd van vakantie. Vroeger was het duidelijk, tussen mijn zestiende en pak ’m beet dertigste, toen was

het opwindend. Ik was een rijzige blonde jongedame, met sappige vriendinnen en hele Franse dorpen liepen uit om met ons te feesten. Overdag aten we stokbrood met niks en dronken we water, om 's avonds geld over te hebben voor nachtclubs, waar we dansten op Franse zomerhits en waar we ons graag een drankje lieten aanbieden. We stapten op scooters, in auto's zonder dak en op boten (doe ons dit niet na, kinderen, het is slechts toeval dat we nog leven) en lieten onze haren wapperen in de wind. Per vakantie maakten we minstens tien nieuwe vrienden, die we even snel weer vergaten. We keerden uitgehongerd en donkerbruin terug, en huilden in de trein om onze vakantieliefdes.

Tegenwoordig vraag ik me af waarom ik al die moeite (kattenoppas zoeken, de horror van vliegvelden en vliegtuigen trotseren) doe voor twee weken boeken lezen in de zon. Om in Spanje met mijn ouders via satelliet *De rijdende rechter* te kijken, en mee te doen met de bingo of een pint te drinken in een Engelse pub in Spanje. Toch blijf ik het doen, en niet alleen omdat het een gewoonte is. Het is prettig. Voor deze crisis ging ik ook nog op stedentrip met vriendinnen, om wat te flaneren en cocktails te drinken, maar dan werd ik meestal overmand door vliedschaamte. Dat ga ik niet meer doen, denk ik, alleen nog als het met de trein kan.

Maar dit jaar ging ik dus helemaal nergens heen. Als troost kocht af en toe een pakje Estrella-bier bij de supermarkt en keek ik zuchtend slechte Spaanse televisieseries op Netflix.

*

